

INDEPENDÈNCIA

PER UNA SANITAT DE QUALITAT, INDEPENDÈNCIA

Albert-Jordi Vendrell i Violant. Metge, i secretari nacional de l'Assemblea Nacional Catalana

És un honor per a mi intervenir en aquest acte a la ciutat de Rosa Bonillo, infermera i líder sindical de l'hospital Josep Trueta, que fou tot un símbol de la lluita en la defensa de la sanitat pública. També vull afegir que, de la mateixa manera que vam fer costat als pagesos en les seves reivindicacions, fem costat als treballadors de la sanitat i de les plataformes ciutadanes que lluiten en defensa de la sanitat pública, universal i de qualitat!

Avui cal recordar també Àngels Martínez Castells, que va ser membre de la plataforma Dempeus per la Salut Pública! Moltes gràcies per la vostra feina!

Avui és 11-S i commemorem la resistència heroica d'un poble que va resistir el setge de Barcelona per part de les tropes borbòniques durant 14 mesos. És necessari fer memòria i és important recordar també que la nostra desfeta nacional va començar amb la derrota del Regne de València el 1707.

I és que hi ha, com a mínim, dos elements ben actuals que ens indiquen la unitat nacional dels Països Catalans. Un, el més clar, és la llengua i les agressions que hem patit i patim per part de l'Estat espanyol (i en el nostre cas també el francès). Aquestes agressions han arribat a l'extrem que a una dona que ha patit un avortament se li ha negat el seu dret a parlar en català durant l'atenció mèdica. És imperdonable!

L'altre element, més enllà que avui compartim també el dubtós honor que el nacionalisme espanyol ocupi les nostres institucions d'autogovern, és precisament l'espoli fiscal o colonial, com en diuen els companys de Decidim del PV. Així, donat que ens manca liquiditat per garantir els serveis públics i socials necessaris, el Govern espanyol ens ofereix endeutar-nos de manera important via FLA, que caldrà retornar i amb interessos. Per això, gran part del pressupost de la Generalitat s'empra per pagar deute i interessos d'aquest deute extern espanyol.

I què vol dir això? Vol dir que cada conciudadà de Catalunya va deixar de rebre 2.978 € tan sols l'any 2021. Vol dir que tenim un dèficit d'inversió en sanitat de l'ordre de 5.400 milions cada any, el 2,2% del PIB de Catalunya! Vol dir que davant les retallades que ens imposa la UE amb la seva austeritat abans i avui, amb el seu increment en pressupost militar, els que en sortim perjudicats som els ciutadans de Catalunya i les treballadores de la salut.

Tancament de llits a l'estiu, com els 272 de la Vall d'Hebron; passadissos d'urgències plens de malalts esperant llit; llistes d'espera molt llargues, dies o setmanes a primària, mesos o anys a hospitals i socio-sanitaris... i això és potencialment greu perquè la malaltia pot empitjorar, amb tot el que implica. Manquen professionals, les condicions laborals agreugen aquesta situació que també afecta amb una menor presència del català als nostres centres sanitaris; els equips de primària tenen assignats un excés de pacients i les poblacions rurals no sempre tenen l'atenció que necessiten.

Com ja hem dit, sense pagar aquest peatge diari a l'Estat espanyol, podríem invertir els diners fruit del nostre treball a cobrir aquestes i futures necessitats de la sanitat pública, tot augmentant plantilles de pediatria, equips de primària, de salut mental, millorar instal·lacions, incrementar carteres de servei com, per exemple, la neteja bucal, etc.

Cada dia tenim nous reptes en sanitat, major cronicitat de les malalties, vivim més anys i empitjoren els determinants socials de la salut que obliguen a un enfocament més sistèmic. Per millorar la nostra qualitat de vida i tenir els serveis públics dignes i de qualitat que necessitem, ens cal la plena sobirania econòmica. La independència és la solució per trencar amb aquest robatori fiscal i la República Catalana dels iguals és l'oportunitat de repensar les polítiques de salut en un sentit més social, participatiu i humanista.

Marina Geli i Fàbrega. Metgessa

La Catalunya dels més de 8 milions necessita ser un estat independent per garantir la qualitat i l'equitat del sistema sanitari. Per afrontar els reptes dels professionals, per consolidar-se com un sector clau d'ocupació, d'activitat econòmica amb valor afegit i d'equilibri territorial.

Sense estat català no disposarem del finançament ni de la capacitat legislativa ni de les relacions amb Europa o amb el món que necessita el sistema de salut de Catalunya.

La privació d'un estat català, junt amb l'espoli fiscal de tants anys, ha fet que el sistema sanitari català tingui fragilitats importants. Llistes d'espera per accedir al metge, a infermera de l'atenció primària, a proves diagnòstiques, a intervencions quirúrgiques, pel seguiment de les malalties cròniques, falta de professionals, dificultats per a l'atenció integrada social i sanitària, envelliment de les infraestructures i tecnologia, menor inversió en recerca i innovació que són les prioritats del sistema de salut.

Catalunya inverteix el 6,7% del PIB en despesa sanitària pública i a la UE-15 el 8,3%. (Despesa salut total Catalunya 9,5% i UE 10,5%, despesa privada 2,8% PIB, UE-15 2,2%, dades OCDE). El sector salut és el tercer sector econòmic del país després del comerç i les activitats immobiliàries i representa el 9% del PIB i l'11% de l'ocupació (Dades Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya-CTESC, 2024). Amb visió d'Estat Catalunya esdevindria un mirall dins el marc europeu i internacional, una bioregió amb capacitat d'atraure i retenir estudiants, talent i professionals donat l'alt nivell competitiu de les nostres universitats en estudis de Ciències de la Salut.

El sistema de salut català necessita entre 5.000 i 6.000 milions addicionals per fer front a tots els reptes i per arribar a la mitjana de la despesa pública de la Unió Europea.

Per fer front als reptes de l'envelliment, de l'increment i diversitat de la població i de salut pública, el Govern de Catalunya amb els ajuntaments urgeix que disposin de totes les competències d'estat, si no, l'efectivitat queda compromesa.

El dèficit fiscal anual reconegut per l'Estat és de 22.000 milions, el 9,6% del PIB català. El nou Hospital de Berga és 1 dia d'espoli (60 milions euros), el nou Campus Trueta, 10 dies, el nou Campus Clínic, 15 dies, el nou Hospital de Tortosa, 6 dies, tot el pressupost de la primària d'un any són 60 dies d'espoli fiscal de recursos que no arriben.

El sistema de salut interacciona amb l'educatiu, amb el social, amb totes les polítiques d'habitatge, mobilitat, cultura, medi ambient, gènere, sector primari, treball, garanties de renda, comerç, turisme... per millorar la salut individual i comunitària, disminuint les desigualtats per renda, per gènere, per edat, per lloc de residència, per raons culturals... i per aquests motius necessitem competències plenes: un estat propi.

El sistema de salut és una de les més solvents estructures d'estat del benestar amb incidència a cada persona, a cada família, a cada barri, a cada poble, a cada ciutat.

L'aplicació del 155 i la centralització de la COVID-19 expliquen els efectes greus de la centralització.

El sistema de salut de Catalunya al llarg de la història està farcit d'arguments que corroboren la necessitat de ser Estat.

- Catalunya és una de les nacions més antigues d'Europa. Al segle XII s'inicià una aposta d'hospitals locals o comarcals i d'Estudis Generals des de Montpeller, a Lleida el 1300, a les universitats de Barcelona, Girona, Tarragona, Vic, Solsona i Tortosa, creades al llarg dels segles XVI-XVII on els estudis de salut eren prioritaris.

INDEPENDÈNCIA

PER UNA SANITAT DE QUALITAT, INDEPENDÈNCIA

- Durant el segle XVIII, malgrat el 1714 on perdem les seves institucions, el professionalisme, la societat civil i el coneixement mèdic sorgeixen durant la il·lustració.

- En paral·lel a la industrialització, al segle XIX es creen les mútues de previsió social, l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i el Col·legi de Metges de Barcelona.

- Durant els primers anys del segle XX el sistema sanitari busca governar-se i gestionar el sistema de salut com un estat o per absència d'un estat. Les reivindicacions professionals i nacionals van de la mà. L'any 1906 s'inaugurà l'Hospital Clínic. L'any 1910 la primera Escola d'Infermeria laica. L'any 1913 té lloc el primer Congrés de Metges de Llengua Catalana.

El 1914 obre portes l'Hospital del Mar. L'any 1920 es crea el Sindicat de Metges de Catalunya. Els professionals sanitaris són partícips de la Renaixença.

- La Mancomunitat de Catalunya (1914-1925) fa una aposta ferma per la salut pública (aigua potable, residus, paludisme...) i per una xarxa sanitària descentralitzada. Deia Prat de la Riba: "La Mancomunitat de Catalunya neix per recuperar la capacitat de gestió de les antigues Corts Catalanes d'una de les nacions més antigues d'Europa".

- La Generalitat Republicana (1931-1936) legisla "la Llei de bases per l'organització dels serveis sanitaris i l'assistència social a Catalunya" per poder disposar d'un model sanitari i social modern, progressista, propi, emparat amb l'Estatut de Núria del 1932. El 1936 un pla d'anticoncepció i d'interrupció voluntària de l'embaràs. Va caldre esperar l'any 1985 que Espanya legislés al respecte, ja que no en tenim la competència.

- El franquisme va portar a l'exili exterior il·lustres metges (Dr. Trueta, Dr. Pi Sunyer...) o interior (Dr. Broggi) per defensar la democràcia i a Catalunya.

La desnacionalització i el control competencial i financer de l'Estat espanyol ha fet perdre al sistema de salut de Catalunya moltes possibilitats.

- Catalunya reclama competències sanitàries a l'Estatut de Sau i el traspàs de la xarxa sanitària ve del bracet d'un infrafinançament inicial i un constant intent de centralització i d'uniformització.

L'any 1990 la Llei d'Ordenació Sanitària de Catalunya intenta blindar el model català i ha esdevingut referent durant anys, malgrat les limitacions. Els canvis socials profunds i l'absència de poder de decidir legislativament respecte el finançament, els professionals, la sanitat exterior, els efectes de la globalització... fan fràgil el sistema.

Els que reclamem la independència per a Catalunya sumem la consciència del llegat històric, el realisme racional del present, que sap que per tenir futur el sistema de salut necessita un estat social i democràtic de dret.

Com deia Renan: "La nació és el plebiscit de la vida quotidiana". Per això, la nostra lluita té rostre de persona, ens humanitza.